

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

БАРТОШ ОЛЕНА ПАВЛІВНА

**ПРОФЕСІЙНЕ ДІЛОВЕ ІНШОМОВНЕ СПІЛКУВАННЯ
(АНГЛІЙСЬКА МОВА)
для спеціальності 8.054 «Соціологія»**

Методичні рекомендації до курсу

Ужгород 2021

УДК 811.111'271(076):316

Б-26

Бартош О.П. Професійне ділове іншомовне спілкування (англійська мова) для спеціальності 8.054 «Соціологія»: методичні рекомендації до курсу. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 36 с.

Методичні рекомендації містять програму дисципліни, плани практичних занять, питання для самостійної та індивідуальної роботи студентів, тестові питання для контролю знань та список рекомендованої літератури. Призначено для студентів освітньо-професійної програми підготовки магістра за спеціальністю «Соціологія».

Автор:

Бартош О.П., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «УжНУ»

Рецензенти:

Стойка О.Я., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ «УжНУ»

Гарапко В.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської філології та методики викладання іноземних мов, Мукачівський державний університет

*Рекомендовано до друку
засіданням кафедри соціології та соціальної роботи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол № 1 від 31.08.2021 р.)
методичною комісією факультету суспільних наук
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол №1 від 01.09.2021 р.)*

З М І С Т

Вступ	4
Опис навчальної дисципліни	5
Мета та завдання навчальної дисципліни	5
Структура навчальної дисципліни	7
Програма навчальної дисципліни	8
Методи навчання	11
Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання	12
Самостійна робота студентів	14
Індивідуальна робота студента	24
Орієнтовні тестові завдання для підсумкового контролю знань студентів	25
Рекомендована література	35

ВСТУП

Україна як нова незалежна держава здійснює важливі заходи, щоб увійти в світову спільноту. Економічні та політичні реформи спричинили як інтернаціоналізацію університетів, так і зростання мобільності викладачів і студентів. Суспільство потребує все більше фахівців, які можуть працювати на міжнародному рівні. У цьому контексті значення іншомовного спілкування набуло надзвичайної ваги.

Предметом навчальної дисципліни є лексична система англійської мови і фахова термінологічна система, граматичні структури, комунікативні одиниці з іншомовного спілкування та наукової тематики.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Професійне ділове іншомовне спілкування (англійська мова)» є логічним продовженням базового курсу «Іноземна (англійська) мова» та «Професійне ділове іншомовне спілкування (англійська мова)» освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю «Соціологія», ставить за мету більш конкретні цілі та завдання.

Програмні результати навчання: грамотно висловлюватися в усній та писемній формі, використовувати мову професійного спілкування; застосовувати іноземну мову в процесі комунікації, мовленнєві навички та норми відповідної мовної культури, використовувати іноземну мову у професійному спілкуванні на високому рівні, знати та розуміти наукову термінологію зі спеціальності.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 40 самостійної роботи студента – 140	1-й, 2-й	1-й
	Лекції:	
	–	–
	Практичні (семінарські):	
	40 год.	12 год.
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	140 год.	168 год.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Професійне ділове іншомовне спілкування» (англійська мова) є: подальше вдосконалення володіння англійською мовою для спеціальних цілей як засобу спілкування в усній (аудіювання та говоріння) і письмовий (читання та письмо) формі; опанування такого рівня знань, навичок і вмінь, який забезпечуватиме необхідну для фахівця комунікативну спроможність у сферах професійного та ділового спілкування.

Слід враховувати, що дана навчальна дисципліна є завершальною в системі навчання англійської мови на бакалавраті, тому має свої особливості як змістовні, так і організаційні. Мовний матеріал, що вивчається відрізняється складністю та оригінальністю. Автентичність забезпечується використанням здебільшого оригінальних джерел. Повторення та систематизація, зокрема граматичного матеріалу, проходить на іншому (вищому) рівні і на новому мовному і мовленнєвому матеріалі.

В основу курсу покладено принципи системності, комунікативної та професійної спрямованості навчання, інтерактивності та мовленнєво-розумової активності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Професійне ділове іншомовне спілкування (англійська мова)» є:

- розвивати вміння та навички з усіх аспектів іноземної мови: лексики, граматики, усного мовлення, читання;

- вчити майбутнього фахівця вільно орієнтуватися в сучасному інформаційному потоці з метою удосконалення іншомовних умінь і навичок;

- вчити орфографічно і пунктуаційно правильному письму як одному із засобів комунікації в сфері ділової діяльності, ділової кореспонденції зокрема;

- удосконалювати комунікативні уміння й навички володіння іноземною мовою при спілкуванні на професійні теми;

- розвивати уміння адекватно поводитися в різноманітних життєвих ситуаціях професійного ділового іншомовного спілкування;

- готувати майбутнього фахівця до наукової діяльності, продовження освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- лексику іншомовного професійного мовлення;
- орфографічно і пунктуаційно правильне письмо як один із засобів іншомовної комунікації;

- граматичні конструкції, необхідні для побудови відповідних висловлювань;

- соціальні аспекти використання іноземної мови (особливості привітань, звертань, народної мудрості, ідіоматичних виразів).

вміти:

- читати та розуміти оригінальні тексти за професійною та діловою тематикою;

- висловлюватися на теми, пов'язані з майбутньою спеціальністю, аргументуючи свою точку зору та наводячи приклади «за» і «проти»;

- складати іноземною мовою анотацію, конспект, план чи тези до прочитаного, викласти на письмі зміст прочитаного чи почутого, написати повідомлення, доповідь, окремі аспекти дослідження тощо;

- написати і правильно оформити приватний чи діловий лист, інші види ділової іншомовної документації;

- вести бесіду-діалог проблемного характеру відповідно до програмної тематики;

- робити самостійні усні монологічні повідомлення іноземною мовою за тематикою курсу;

- здійснювати адекватний переклад текстів, що відповідають тематиці та рівню складності курсу.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	у тому числі					
	Усього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Communication in the professional activity of sociologists	32		6			26
Тема 2. Communication as interaction	28		6			22
Тема 3. Models of communication	28		6			22
Модульна контрольна робота	2		2			0
Разом за модуль	90		20			70
Разом за 1-й семестр	90		20			70
Модуль 2						
Тема 4. Non-verbal means of communication	28		6			22
Тема 5. Verbal means of communication	28		6			22
Тема 6. Mechanisms of social perception	32		6			26
Модульна контрольна робота	2		2			0
Разом за модуль	90		20			70
Разом за 2-й семестр	90		20			70

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота
Модуль 1					
Тема 1. Communication in the professional activity of sociologists	32		2		30
Тема 2. Communication as interaction	28		2		26
Тема 3. Models of communication	28		2		26
Модульна контрольна робота	2		0		2
Тема 4. Non-verbal means of communication	28		2		26
Тема 5. Verbal means of communication	28		2		26
Тема 6. Mechanisms of social perception	32		2		30
Модульна контрольна робота	2		0		2
Разом за модуль	180		12		168
Разом за семестр	180		12		168

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

Тема 1. Communication in the professional activity of sociologists

Тема 2. Communication as interaction

Тема 3. Models of communication

Модуль 2

Тема 4. Non-verbal means of communication

Тема 5. Verbal means of communication

Тема 6. Mechanisms of social perception

План практичних занять

Модуль 1.

Приклади активного словника з лексичного матеріалу:

accumulation of information – накопичення інформації

purposeful influence on smb. – цілеспрямований вплив на когось

to gesticulate – жестикулювати
 audio-verbal channel – аудіо-вербальний канал
 hearing-wordy channel – слухо-словесний канал
 eyesight channel – зоровий канал
 perception process – процес перцепції/ сприйняття
 cognition process – процес пізнання
 mutual understanding – взаємопорозуміння
 to be aware of smth. – усвідомлювати
 to presuppose – передбачати
 to hold the initiative – тримати ініціативу
 to react emotionally – реагувати емоційно
 self-stimulation and mutual stimulation – само- та взаємне стимулювання
 to transmit – передавати/ся
 aesthetic needs of people – естетичні потреби людини
 coding, transmission, processing and decoding of information – кодування, передача, переробка та розшифрування інформації
 recording and storage of information – запис та збереження інформації
 to establish contacts with smb. – встановлювати контакт з кимось
 to build joint activity – будувати спільну діяльність
 trustful atmosphere – довірлива атмосфера
 state of compatibility – стан сумісності
 to involve a client to/ into – залучати клієнта до ...
 to speak out – висловлюватися
 to disclose – розкриватися
 to demand – вимагати
 constant expression of being interested – постійне виявлення зацікавленості
 means of reflective listening – засоби рефлексивного слухання
 joint search of ways of the problem solving – спільний пошук шляхів розв'язання проблеми
 to recollect – пригадувати
 to focus the conversation – фокусувати розмову
 to be tactful – бути тактовним
 not to be obtrusive and stereotyped – не бути надокучливим і стереотипним
 to calm smb. down – заспокоювати когось
 to pour out his/ her heart – “відвести душу”
 to cry on smb.'s shoulder – “поплакатись в жилетку”
 theoretic paradigms of communicative space – теоретичні парадигми комунікативного простору
 within the frames of – в рамках
 in turn – по черзі
 delivery of information – доведення інформації
 means of information transmission – засоби передачі інформації
 to perceive the information – сприймати інформацію

to decode the information – обробляти (декодувати) інформацію
 to interpret the information – інтерпретувати інформацію
 to inter-relate the information – співвідносити інформацію
 personal system of notions – власна система понять
 to demonstrate own understanding or misunderstanding – демонструвати
 власне розуміння чи нерозуміння
 reverse connection – зворотній зв'язок

Модуль 2.

Приклади активного словника з лексичного матеріалу:

to see real problems of a client behind their “masks” – бачити справжні
 проблеми клієнта за їхніми “масками”
 to avoid biased attitude and hasty conclusions – уникати упередженого
 ставлення та поквапливих висновків
 psychic "continuation" of a body – психічне “продовження” тіла
 to guard as if smb's own property – охороняти як чинось власність
 to interfere/ violet into zone – втручатись у зону
 estrangement – відсторонення
 to raise alienation – викликати відчуження
 confiding and unstrained relations – довірливі та ненапружені стосунки
 to humiliate a person – принижувати особу
 to observe a client – спостерігати за клієнтом
 to formulate thoughts understandably – формулювати думки зрозуміло
 to apply the art of asking questions – застосовувати мистецтво запитувати
 to frighten a client – відлякати клієнта
 to cause the refusal to communicate – спричинити відмову спілкуватися
 dance-therapy – танцювальна терапія
 groups of self-help – групи самопомоги
 to submit to the pressure of people – підкорятися тиску людей
 not to leave pauses for the correct breathing – не залишати паузи для
 підтримки правильного дихання
 self-reliant person – впевнена в собі особа
 to fill the pauses in speech – наповнювати паузи в мовленні
 sign of reserved character and distrust – ознака стриманного характеру та
 недовіри
 speech negligence – недбалість мовлення
 to strain the ears – напружувати вуха
 peculiarities of apprehending – особливості сприйняття
 attraction – атракція
 to prevent stigmatisation – попереджувати виникнення стигматизації
 causal attribution – каузальна атрибуція
 to have assumptions – мати припущення

to put oneself in a place of other person – поставити себе на місце іншої особи
 social reflection – соціальна рефлексія
 empathy – емпатія
 to penetrate into the worries of other person – проникнути в переживання іншої особи
 mechanisms of projection and following of motor and affective reactions of other person – механізми проєкції та наслідування моторних і афективних реакцій іншої людини
 inborn quality – вроджена властивість
 to act insisting – діяти наполегливо
 to save inner resources for the further activity – зберігати внутрішні ресурси для подальшої діяльності
 to assist to the quick maintaining of a contact – сприяти швидкому встановленню контактів
 adequate perception of a client's problem – адекватне сприйняття проблеми клієнта
 misunderstanding of emotional displays in acts of others – незрозуміння емоційних проявів у вчинках інших
 leading with logic – керування лише однією логікою
 “dry” judgement – “суха” розсудливість
 estrangement – відчуженість

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми вивчення дисципліни: практичні заняття, індивідуальні завдання, самостійна робота, контрольні заходи.

У процесі вивчення дисципліни використовується кредитно-модульна технологія. Подання матеріалу проводиться з широким використанням проблемно-діяльнісного підходу, що сприяє глибокому засвоєнню знань і формуванню творчого професійного мислення у майбутніх фахівців.

На практичних заняттях, які носять проблемно-пошуковий і практично-творчий характер, студенти вирішують практичні завдання, розвивають мислення, поглиблюють і розширюють знання, висувають і відстоюють свою точку зору, пропонують та обґрунтовують шляхи їх вирішення.

Під час самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань студенти розв'язують складні проблеми і незрозумілі питання. Самостійна робота планується як форма організації навчального процесу, що має на меті надати допомогу у самостійному вивченні запропонованої літератури у пошуку відповідей на проблемні питання курсу, виконання практичних завдань курсу.

Методи навчання:

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вправи.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частковопошуковий, дослідницький.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання та методами демонстрування з навчальної дисципліни є:

- поточний контроль – здійснюється для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення. Метою поточного контролю є визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання студента за певним розділом (темою) робочої програми дисципліни, практичними заняттями, самостійною роботою;
- проміжний (модульний) контроль має на меті оцінювання знань, умінь та практичних навичок студента, набутих під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни;
- підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми *поточного контролю*: усний контроль (усне індивідуальне та фронтальне опитування). Письмовий контроль у вигляді контрольних робіт, самостійних письмових робіт, поточного тестування. Написання доповідей і повідомлень, ділових листів, інших основних видів документації (заяв на участь у конференції, складання стислого автобіографічного нарису тощо). Міні-конференції іноземною мовою з доповіддю-презентацією у професійно орієнтованій галузі з урахуванням результатів наукових досліджень, захист індивідуальних робіт, дебати, есе, кейси. Звіт у формі бібліографічного огляду, вибіркового усного й письмового фахового перекладу, усних й письмових анотацій і рефератів, узагальнення матеріалу за окремими статтями (оглядового реферування), стислих повідомлень і доповідей рідною й іноземною мовами з прочитаного матеріалу.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає виконання 50 стандартизованих тестів. Кожне завдання модульної

контрольної роботи оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: 1 бал за кожну правильну відповідь.

Підсумкова оцінка за модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів).

Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена в залікову відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 60) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то складає залік в усній формі. Максимальна оцінка на заліку – 100 балів.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік в усній формі.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	3	50	3	50
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль оцінюється за 50-ти бальною шкалою (максимальна кількість за 1 завдання – 1 бал): 50-45 – відмінно; 44-37 – добре; 36-30 – задовільно; 29-1 – незадовільно; 0 – студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити. Структура кожного комплексу завдань за модулем містить завдання різного рівня складності для перевірки рівня засвоєння граматичного і лексичного мінімуму.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка «відмінно» (90–100): студент має систематичні глибокі знання навчального матеріалу; ґрунтовно викладає матеріал, має правильне мовлення; активно використовує лексичний мінімум в мовленні, творчо підходить до вирішення поставлених завдань.

Оцінка «добре» (74–89): студент засвоїв навчальний матеріал; викладає матеріал у логічній послідовності; допускає незначні помилки в мовленні та недостатньо використовує лексичний мінімум.

Оцінка «задовільно» (60–73): студент засвоїв навчальний матеріал не в повному обсязі; дає неповну відповідь на поставлені питання; не володіє лексичним мінімумом модуля; допускає грубі помилки в мовленні.

Оцінка «незадовільно» (35–59): студент не засвоїв навчальний матеріал; не може викласти матеріал іноземною мовою; не володіє лексичним мінімумом мовлення.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Метою самостійної роботи є засвоєння студентами навчальної програми в повному обсязі та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє важливу роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації, здатного до креативного мислення, вільного орієнтування в інформаційному просторі та прийняття важливих самостійних рішень у нестандартних професійних ситуаціях.

Розвиток у студентів навичок самостійної роботи передбачає виконання домашніх завдань (читання, переклад та переказ тексту, лексико-граматичні вправи, письмовий переклад, підготовка повідомлень тощо), контрольних робіт, а також тестових завдань, індивідуальне прослуховування аудіо-матеріалу, перегляд відеоматеріалів.

Особливо велика увага в самостійній роботі приділяється підготовці усних повідомлень, діалогів та монологів англійською мовою, самостійному вивченню окремих питань тем курсу, огляду рекомендованої літератури англійською мовою, перекладу з англійської на українську та з української на англійську мову.

Карта самостійної роботи студентів з дисципліни «Професійне ділове іншомовне спілкування (англійська мова)»

Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності
1. Обов'язкові види СРС		
1.1. Підготовка до практичних занять	Систематично, відповідно розкладу аудиторних занять	Перевірка правильності виконання домашніх завдань. Оцінка активності і роботи студента протягом заняття, оцінка рівня сформованості комунікативних компетенцій.
1.2. Підготовка презентації, усної теми за змістовим модулем	Передостанне заняття відповідного змістового модуля	Перевірка якості підготовки презентації (зміст, структура і логіка, правильність мовлення)

1.3. Написання есе (резюме, особистого листа)	Останнє заняття відповідного змістового модуля	Перевірка навичок письма
1.4. Підготовка позааудиторного читання. Переклад та переказ текстів	Передостаннє і останнє заняття змістового модуля	Перевірка правильності перекладу текстів, розуміння прочитаного та засвоєння лексичного матеріалу
1.5. Виконання тестових завдань для самостійної роботи	Протягом відповідного змістового модуля	Перевірка наявності записів і правильності виконання завдань
1.6. Підготовка презентації або написання есе за темами, що винесені для самостійного опрацювання	Протягом відповідного змістового модуля	Перевірка правильності виконання завдань
2. Вибіркові види СРС		
2.1. Участь в науково-дослідному студентському клубі	Протягом семестру	Захист виконаних завдань.
2.2. Участь у конкурсах на кращого знавця іноземної мови	Протягом семестру	Захист виконаних завдань у рамках конкурсів
2.3. Участь у конкурсах наукових студентських робіт	Протягом семестру	Підготовка роботи для участі в конкурсі наукових студентських робіт
2.4. Участь у наукових студентських конференціях	Протягом семестру	Підготовка тез для участі в студентській науковій конференції. Виступ з доповіддю на конференції
2.5. Участь у роботі семінарів, що проводяться з носіями мови	Відповідно до графіка	Відвідування та активна участь у роботі семінарів
2.6. Консультації з носіями мови	Відповідно до графіка	Підготовка до консультації та активна участь у дискусії

Типові завдання для самостійної роботи**Варіант 1**

Task 1. You are going to read an article about verbal skills. Seven paragraphs have been removed from the article. Choose from the paragraphs A-H the one which best fits each gap (1-7).

It began with grunts and very soon it may end with them. Excess hours in front of the television together with parents who work long hours are robbing our children of humanity's most precious evolutionary attribute: language - 'the dress of thought', as Samuel Johnson described our capacity for intelligent speech.

1

In other words, we face a world in which intelligible communication is likely to become a rarity. A logical conclusion, perhaps, but it must be borne in mind that the death of language has been predicted many times in the past by such respected figures as George Bernard Shaw. Nevertheless, most parents would find it hard not to agree with Wells's basic message.

2

It is a worrying trend, not just for those who lose an ability to use language, he says, but for the fate of the planet as a whole. Robbed of an ability to follow and sustain complex arguments, more and more humans will simply give up trying to understand or influence the world around them, including the key international challenges we face like global warming and cloning.

3

Indeed, it is a particularly alarming prospect for a species that is distinguished by its communication skills. Language has been found in every one of the thousands of societies documented by scientists and is used by every neurologically normal member of humanity. As Steve Parker, director of the Centre of Cognitive Neuroscience at Massachusetts Institute of Technology, says: 'Language is so tightly woven into human experiences that it is scarcely possible to imagine life without it.'

4

The observation suggests that the root of human language is social, not intellectual, and that its usefulness in communicating complex notions came relatively late in our evolutionary history. For most of our time on Earth, language has had the equivalent role of grooming among monkeys, strengthening social bonds between individuals and cementing tribes together.

5

Only relatively late in the story of Homo Sapiens has language emerged in its current mature version. Recent work by Simon Fisher at the Wellcome Trust Centre for Human Genetics in Oxford and Svante Paabo, at the Max Planck Institute of Evolutionary Anthropology in Leipzig, Germany, has dated key mutations in genes involved in neurone activity to about 200,000 years ago. These, they say, may have been crucial to our acquisition of sophisticated speech.

6

It is precisely at this time, of course, that modern Homo Sapiens evolved in an area of sub-Saharan Africa. Armed with a new linguistic sophistication, they poured out of Africa and by 40,000 years ago had reached the edge of Europe, then the stronghold of massive, cold-adapted Neanderthals, who nevertheless succumbed to these African interlopers, even though the continent was then in the grip of the last Ice Age. Above all, it was our ability to exchange complex data that gave us an advantage in those harsh days.

7

In short, language has been a mixed blessing for humanity. But it is what defines us as a species and it is hard to imagine us losing our prowess in the long term. In any case, just because our kids grunt at us, it doesn't mean to say they cannot communicate,' says Dunbar. 'It probably just means they don't want to talk to adults.

A It is a worrying vision, summed up by one senior education expert - Alan Wells, director of the government's Basic Skills Agency - who warned that youngsters now communicate in monosyllables, mainly because parents have lost the art of talking and playing with their children. 'At the age when they come into school, many children have very few language skills at all and that clearly has an impact on their learning,' he told an education conference.

B 'I have got to admit that I feel more than a twinge of sympathy,' said linguistic expert, Professor Robin Dunbar of Liverpool University. 'Judging from my own kitchen table, intelligent speech does sometimes seem to be at a premium among youngsters these days.'

C Intriguingly, recent research suggests that language may have developed in combination with the use of music and singing. 'Our work suggests early humans engaged in a lot of chanting and choral singing,' he says. 'It is the equivalent of tribal singing on football terraces or Welsh community singing - that sort of thing. It was a way of identifying ourselves.'

D As well-meaning parents, we try to compensate for this lack of communication. Every now and then, we attempt to engage our children in friendly dialogue, only to be met with baleful stares or goggle-eyed incomprehension, and something along the lines of 'er, neugh, ugh.'

E After that, humanity slowly conquered all the nooks and crannies of the planet, from the tip of South America to the islands of Polynesia. To every one of these outposts, we brought language. Then around 10,000 years ago, agriculture was invented and in its wake the ability to write down words, which were needed to record the corn, wheat and oxen we began to trade in. At the same time, social ranks, possessions and war also appeared. As Aldous Huxley said: 'Thanks to words, we have been able to rise above the brutes - and thanks to words, we have often sunk to the level of the demons.'

F 'Essentially, more and more people will give up thinking and following these issues and leave them in the hands of eloquent experts, who will take on the roles of shamans. That is hardly a healthy development,' said Dunbar.

G 'We have studied a gene called FOXP2, which is known to have a role in brain development,' says Fisher. It is found in mammals from mice to chimpanzees with hardly any variation between any two species except for humans. Our version has several key alterations and, by studying their frequency among different tribes, we have shown that these mutations appeared about 200,000 years ago. Most probably, these changes would have enhanced early humans' ability to control the muscles of their mouth and face, crucial in the development of speech.'

H The importance of speech in our lives is revealed by the fact that a person may utter as many as 40,000 words in a day. However, the intriguing point, as uncovered by Dunbar, is that most of these are about trivial issues. By monitoring common-room chat, Dunbar discovered that 86 per cent of our daily conversations are about personal relationships and experiences, TV programmes and jokes. We may be able to outline the theory of relativity or the ideas of Freud, but we rarely bother to do so. Most of the time, we use language to gossip. 'It is what makes the world go round,' Dunbar says.

Task 2. Circle the two suitable words in italics which best complete each sentence correctly.

1. When she saw the spider, she let out a piercing *scream* / *yelp* / *shout* / *shriek*.
2. When reading, you have more time to appreciate the *shadows* / *subtleties* / *nuances* / *tones* of meaning than when you're listening.
3. It is sometimes difficult to *absorb* / *interest* / *capture* / *comprehend* all the necessary information if someone is talking too fast.
4. Some people like the *straightforward* / *shortcut* / *modest* / *minimalist* style of Internet conversations.
5. I like her novel, although her *verbose* / *long-winded* / *elongated* / *stretched-out* style bored me at times.
6. She *mumbled* / *muttered* / *stuttered* / *spluttered* something under her breath about being bored and walked out of the lecture hall.
7. His *tendency* / *pitch* / *expression* / *tone* was sarcastic; he obviously thought very little of his colleagues.
8. I have read through his work and I haven't found any *clear* / *clean* / *hard* / *striking* examples of a text which is hard to understand.

Task 3. Fill in each gap with one suitable word.

Communication

Throughout our lives, right from the moment when as infants we cry to express hunger, we are engaging in social interaction of one form or ... (1) Each and ... (2) ... time we encounter fellow human beings, some kind of social interaction will take place, ... (3) ... it's getting on a bus and paying the fare for the journey, or socializing with friends. It goes without ... (4) ... ,

therefore, that we need the ability to communicate. Without some method of transmitting intentions, we would be ...(5)... a complete loss when it ...(6)... to interacting socially.

Communication involves the exchange of information, which can be ...(7)... from a gesture to a friend signaling boredom to the presentation of a university thesis which may ...(8)... ever be read by a handful of others, or it could be something in ...(9)... the two.

Our highly developed languages set us ...(10)... from animals. ...(11)... for these languages, we could not communicate sophisticated or abstract ideas. ...(12)... could we talk or write about people or objects ...(13)... immediately present. ...(14)... we restricted to discussing objects already present, we would be ...(15)... to make abstract generalization about the world.

Task 4. Addiction to online gaming and social networking sites has negative influences on interaction in the workplace and face-to-face communication.

Write an essay (about 180 words) supporting your stance on the issue.

REMEMBER:

A THESIS SENTENCE MUST DO THE FOLLOWING:

- COMMUNICATE ONE IDEA
- CATCH THE READER'S ATTENTION
- IDENTIFY WHAT THE PARAGRAPH IS ABOUT
- SUPPORT THE THEME OF THE ENTIRE ESSAY

BapiaHT 2

Task 1. Read the article and answer the questions (1-13) based on it.

Views of intelligence across cultures

A In recent years, researchers have found that people in non-Western cultures often have ideas about intelligence that are considerably different from those that have shaped Western intelligence tests. This cultural bias may therefore work against certain groups of people. Researchers in cultural differences in intelligence, however, face a major dilemma, namely: how can the need to compare people according to a standard measure be balanced with the need to assess them in the light of their own values and concepts?

B For example, Richard Nesbitt of the University of Michigan concludes that East Asian and Western cultures have developed cognitive styles that differ in fundamental ways, including how intelligence is understood. People in Western cultures tend to view intelligence as a means for individuals to devise categories and engage in rational debate, whereas Eastern cultures see it as a way for members of a community to recognize contradiction and complexity and to play their social roles successfully. This view is backed up by Sternberg and Shih-Ying, from the University of Taiwan, whose research shows that Chinese conceptions of intelligence emphasize understanding and relating to others, and knowing when to show or not show one's intelligence.

C The distinction between East Asia and the West is just one of many distinctions that separate different ways of thinking about intelligence. Robert Serpell spent a number of years studying concepts of intelligence in rural African communities. He found that people in many African communities, especially in those where Western-style schooling is still uncommon, tend to blur the distinction between intelligence and social competence. In rural Zambia, for instance, the concept of *nzelu* includes both cleverness and responsibility. Likewise, among the Luo people in rural Kenya, it has been found that ideas about intelligence consist of four broad concepts. These are named *paro* or practical thinking, *luoro*, which includes social qualities like respect and responsibility, *winjo* or comprehension, and *rieko*. Only the fourth corresponds more or less to the Western idea of intelligence.

D In another study in the same community, Sternberg and Grogorenko have found that children who score highly on a test of knowledge about medicinal herbs, a test of practical intelligence, often score poorly on tests of academic intelligence. This suggests that practical and academic intelligence can develop independently of each other, and the values of a culture may shape the direction in which a child's intelligence develops.

It also tends to support a number of other studies which suggest that people who are unable to solve complex problems in the abstract can often solve them when they are presented in a familiar context. Ashley Maynard, for instance, now professor of psychology at the University of Hawaii, conducted studies of cognitive development among children in a Mayan village in Mexico using toy looms, spools of thread, and other materials drawn from the local environment. The research suggested that the children's development could be validly compared to the progression described by Western theories of development, but only by using materials and experimental designs based on their own culture.

E The original hope of many cognitive psychologists was that a test could be developed that was absent of cultural bias. However, there seems to be an increasing weight of evidence to suggest that this is unlikely. Raven's Progressive Matrices, for example, were originally advertised as 'culture free' but are now recognized as culturally loaded. Such non-verbal intelligence tests are based on cultural constructs which may not appear in a particular culture. It is doubtful whether cultural comparisons of concepts of intelligence will ever enable us to move towards creating a test which encompasses all aspects of intelligence as understood by all cultures. It seems even less likely that such a test could be totally free of cultural imbalance somewhere.

The solution to the dilemma seems to lie more in accepting that cultural neutrality is unattainable and that administering any valid intelligence test requires a deep familiarity with the relevant culture's values and practices.

Task 2. The reading Passage has five sections, A-E. Choose the correct heading for sections B-E from the list of headings below.

1 Research into African community life

- 2 Views about intelligence in African societies
 - 3 The limitations of Western intelligence tests
 - 4 The Chinese concept of intelligence
 - 5 The importance of cultural context in test design
 - 6 The disadvantages of non-verbal intelligence tests
 - 7 A comparison between Eastern and Western understanding of intelligence
 - 8 Words for "intelligence" in African languages
 - 9 The impossibility of a universal intelligence test
- Task 3. Which THREE of the following statements about non-verbal intelligence tests are mentioned by the writer of the passage? Tick them (✓).

A	Raven's Progressive Matrices are widely considered to be culturally free.
B	Cultural comparisons will allow the development of culturally neutral tests.
C	The development of culturally neutral tests is unlikely.
D	Raven's Progressive Matrices are culturally specific.
E	The creation of culturally-free tests is sometimes possible.
F	Many cognitive psychologists originally hoped tests could be developed free of cultural bias.

Task 4. The western view of human rights promotes individual rights. the eastern view argues that the good of the whole country or people is more important than the rights of individuals.

Write an essay in which you take a position on this debate. Be sure to support your stance with specific examples and logical arguments. Write about 180 words.

REMEMBER:

- *ORGANISE YOUR ESSAY PROPERLY USING PARAGRAPHS FOR MAIN IDEAS OR POINTS*
- *WELL-WRITTEN PARAGRAPHS SHARE THESE IMPORTANT CHARACTERISTICS:*
 - a great paragraph has unity. That means it sticks to the subject. It doesn't wander from subject to subject without any apparent purpose. All sentences are related to one single idea.
 - a great paragraph has coherence. That means the paragraph's ideas are presented in a logical order and are linked together in a way that makes it easy for the reader to follow your train of thought.
 - a great paragraph has adequate detail. That means it has enough supporting details so your reader can easily understand the paragraph's main idea.

Вариант 3

Task 1. Read the following article and answer the questions based on it.

Individualism or society?

The human trait known as individualism can be understood in two distinct ways. The first implies an individual's aspiration to self-reliance or independence, and the need to exist as individual human beings. The second, by contrast, is understood as a social theory which prioritises freedom of action by individuals over the authority of an all-powerful state. As far as the second conception is concerned, individualism as a discrete construct of Western thought really came to the fore with the onset of capitalism in the late seventeenth century. The two most influential English political philosophers of that period - and since - Hobbes and Locke, outlined ideal models of government of a distinctly individualist hue. In their view, the state's function was to protect a citizen's individual liberties and interfere with any citizen's actions only when those actions violated another individual's right to act freely. For both, society is nothing more than an agglomeration of individuals; it has no reality independent of the individuals that make it up.

In practice, in the context of late twentieth and early twenty-first century developed societies, the term 'individualism' is generally congruent with a world view whose adherents wage a metaphorical low-level war against what they perceive to be the incessant and incremental growth in the power of the state. True individualists would undoubtedly argue that society's attempts to regulate the individualist's two most closely guarded spheres of personal liberty - economic and civil - will always represent individualism's most keenly fought over battlegrounds. This strongly individualistic view of the role of society is often referred to as 'libertarianism'.

An intriguing characteristic of those professing to be libertarians is that they can happily disagree, equally vehemently, with a government policy on, say, education, from either a distinctly 'left' or a distinctly 'right' libertarian perspective. Indeed, commentators and opinion formers in the mass media readily admit that one of the most fascinating aspects of these manifestations of modern individualism of either kind is just how frequently both claim to be the authentic standard bearers of libertarianism. Thus anarchists arguing for their particular vision of libertarianism would never be seen dead breaking bread with right wing neo-liberal libertarians — or vice versa.

In the 1980s, champions of 'deregulation' announced their mission to 'set the people free' from the suffocating yoke of 'big government' or the 'stranglehold of regulation'. So it was that in Britain enterprises once state-owned were privatized and public utilities such as telecoms, gas, electricity, and water were rapidly sold off. Moreover, unified transport systems took on multiple identities when the networks of trains and buses, most of which had previously been owned by the state, were put up for sale and then snapped up by a host of individual private companies.

It is fair to say that notwithstanding the social and political manifestations of individualism, which are still pillars of orthodoxy in many developed western

countries — such as the USA and Britain - probably the most striking evidence of the enduring strength of individualism, and just how deeply this view of society has permeated all fields and forms of the contemporary arts, is the celebrity culture that surrounds us nowadays. Being famous, or better, being famous for just being famous, has become almost an article of faith for wannabes everywhere. The seemingly insatiable public appetite for reality TV and tabloid newspapers, in addition to the all-pervasive celebrity photo journalism that fills a plethora of ubiquitous glossy magazines, are living testimony to Andy Warhol's dictum that anyone 'can be famous for fifteen minutes' these days.

But the cult of celebrity alone does not convey the enduring power of individualism. Pause to reflect for a moment, and try to think of one truly great film, play, or popular song that could ever have achieved such universal acclaim without an individual voice at its narrative core. Surely this is why Frank Sinatra timelessly strikes a chord with the individualist in all of us when he sings 'I did it my way'.

Task 2. Do the following statements agree with the views of the writer in the Reading Passage? Write

YES if the statement agrees with the views of the writer.

NO if the statement contradicts the views of the writer

NOT GIVEN if it is impossible to say what the writer thinks about this.

1	There are two discrete interpretations of the term individualism.
2	The rise of individualism caused disquiet among governments in Europe.
3	The prominence of individualism as a concept coincided with the rise of capitalism.
4	Hobbes and Locke had little impact in the late 1700s.
5	Hobbes and Locke's ideas about the state were not pro-individualist.
6	Individual liberties must be preserved because they guarantee protection against the state.

Task 3. Answer the questions below using NO MORE THAN THREE WORDS from the passage for each answer.

7	According to individualists, which two areas of personal freedom must be protected from state regulation? _____
8	What name is given to the view that society should not limit individuals rights to do as they wish? _____
9	Before the 1980s, who owned most of the transport networks in Britain _
10	According to the writer, what is the clearest evidence of the continuing importance of individualism in society? _____
11	According to the writer, what feature must a film or song have to make it popular? _____

Task 4. Speak on one of the following topics for 2 min. Two minutes' preparation time is allowed.

Management:

- HOW TO CREATE AN EFFECTIVE LEADERSHIP
- THE IMPORTANCE OF STRATEGIC THINKING FOR THE SUCCESS OF BUSINESS

Personal skills:

- THE IMPORTANCE OF MAINTAINING GOOD RELATIONSHIP WITH COLLEAGUES AT ALL LEVELS

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Індивідуальні завдання є однією з форм самостійної роботи студентів, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих завдань на практиці.

Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно під керівництвом викладача. У тих випадках, коли завдання мають комплексний характер, до їх виконання можуть залучатися кілька студентів (у тому числі студенти, які навчаються на різних факультетах і спеціальностях).

До індивідуальних завдань відноситься: написання рефератів, есе, підготовка презентації за темами змістового модуля, підготовка до участі в рольовій грі, переклад текстів, виконання вправ різних видів, підготовка доповіді на засідання науково-дослідного клубу, підготовка до олімпіад з іноземної мови, підготовка тез на студентську наукову конференцію та написання наукових робіт для участі в конкурсах наукових студентських робіт на базі іншомовних джерел.

Індивідуальна робота студента залежить від структури та змісту навчального предмету. Вона може включати наступні завдання:

- написання реферату або доповіді з теми (модуля) або вузької проблематики та його захист;
- резюме до прочитаної наукової статті;
- переклад спецтексту тощо.

В кожному модулі до написання і захисту пропонується 1 реферат з обраної з переліку теми або переклад тексту зі спеціальності з переліку, запропонованого викладачем (кількість сторінок визначає викладач).

Перелік текстів зі спеціальності для реферування, перекладу, написання резюме:

1. English: Тексти. Підручник. Для студентів гуманітарних, природничо-географічних і математичних факультетів вищих навчальних закладів / Укладач Є.О.Мансі. К.: Академія, 2004. 528 с.

2. Ткаля І.А. Contributors to sociology (про тих, хто зробив визначний внесок у розвиток соціології). Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2012. 172 с.
3. Blaska J. The Power of Language: Speak and Write Using 'Person First' / J.Blaska // In Nagler M. (ed.). Perspectives on Disability. Palo Alto, CA: Health Markets Research, 2nd ed., 1993. P.25-32
4. Zastrow Ch., Kirst–Ashman K.K. Understanding Human Behaviour and the Social Environment. 4th ed. Chicago: Nelson–Hall Publishers, 1997. 433 p.
5. Lewis Ph.V. Organisational communication. The Essence of Effective Management. New York–Chichester–Brisbane–Toronto–Singapore: John Wiley & Sons, 1987.

Перелік тем для написання рефератів та підготовки доповідей:

- Гендерні дослідження.
- Громадська думка
- Теорія комунікації
- Теорія пізнання.
- Теорія соціальних змін
- Спілкування як взаємодія
- Моделі спілкування
- Невербальні засоби спілкування
- Вербальні засоби спілкування
- Механізми соціальної перцепції

ОРІЄНТОВНІ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

1. приймати рішення
 - A) «to be admitted to»;
 - b) «to acquire practical skills»;
 - c) «to make decisions»;
 - d) «to work hard».
2. набувати практичних навичок
 - A) «to be admitted to»;
 - b) «to acquire practical skills»;
 - c) «to make decisions»;
 - d) «to work hard».
3. наполегливо працювати
 - A) «to be admitted to»;
 - b) «to acquire practical skills»;
 - c) «to make decisions»;
 - d) «to work hard».
4. The should pass two exams successfully in order to be admitted to job.
 - A) «applicants»;
 - b) «applications»;

- c) «applicable»;
d) «application form».
5. As the wages were low, there were few for the job.
A) «applicants»;
b) «applications»;
c) «applicable»;
d) «application form».
6. This part of the form is not to foreigners.
A) «applicants»;
b) «applications»;
c) «applicable»;
d) «application form».
7. Fill in the
A) «applicants»;
b) «applications»;
c) «applicable»;
d) «application form».
8. Every year they receive hundreds of for job.
A) «applicants»;
b) «applications»;
c) «applicable»;
d) «application form».
9. He gains an the opponent.
A) «advantage of»;
b) «advantage in»;
c) «advantage»;
d) «advantage over».
10. There is little buying English books if you don't know English.
A) «advantage of»;
b) «advantage in»;
c) «advantage»;
d) «advantage over».
11. They took full social facilities.
A) «advantage of»;
b) «advantage in»;
c) «advantage»;
d) «advantage over».
12. Mary took his honesty.
A) «advantage of»;
b) «advantage in»;
c) «advantage»;
d) «advantage over».

13. Jane has got a job. She's working for two weeks while the psychologist is on holiday.

- A) «temporary»;
- b) «self-employed»;
- c) «unemployed»;
- d) «career».

14. Ralph has been since he lost his job last year. He just can't find any work.

- A) «temporary»;
- b) «self-employed»;
- c) «unemployed»;
- d) «career».

15. I have plenty of work and I can do most of it at home. I'm, so I'm my own boss.

- A) «temporary»;
- b) «self-employed»;
- c) «unemployed»;
- d) «career».

16. I'm hoping to have a in either sociology or psychology.

- A) «temporary»;
- b) «self-employed»;
- c) «unemployed»;
- d) «career».

17. Margaret decided that she couldn't work after she had children. She decided to work two days a week.

- A) «temporary»;
- b) «full-time»;
- c) «unemployed»;
- d) «career».

18. An examination of people's behaviour or opinions.

- A) «event»;
- b) «point of view»;
- c) «campaign»;
- d) «survey».

19. Something that happens, that is important, interesting or unusual.

- A) «event»;
- b) «point of view»;
- c) «campaign»;
- d) «project».

20. A plan to do something.

- A) «event»;
- b) «point of view»;
- c) «campaign»;

d) «project».

21. Almost each person has it about different problems.

A) «event»;

b) «point of view»;

c) «campain»;

d) «project».

22. Homeless families usually the empty houses.

A) «move»;

b) «squat»;

c) «sitting in»;

d) «homed».

23. The number of homeless people in Ukraine increases each year. This increase is mainly due

A) «big cities»;

b) «a smaller number of homeless people in other countries

C) «low ceilings»;

d) «a sharp decline in the number of houses being built».

24. The number of homeless people in Ukraine increases each year mainly due to... .

A) «changes in the way social security benefits are paid»;

b) «big cities

c) a smaller number of homeless people in other countries»;

d) «low ceilings».

25. The number of homeless people in Ukraine increases each year mainly due to

A) «big cities

b) «periods of rapid increase in house prices»;

c) «a smaller number of homeless people in other countries»;

d) «low ceilings».

26. Local authorities

a) «don't have to provide accommodation for homeless families

d) «have to provide accommodation for homeless families»;

c) «provide accommodation for homeless families if they feel so»;

d) «have to provide accommodation for hopeful families».

27. concept

A) «курс»;

b) «метод»;

c) «концепція»;

d) «установа».

28. urgent problem

A) «досвід»;

b) «курси підвищення кваліфікації

c) «нагальна потреба»;

- d) «оцінювання людських потреб».
29. qualification improvement courses
- A) «досвід»;
- b) «курси підвищення кваліфікації»;
- c) «нагальна потреба»;
- d) «оцінювання людських потреб».
30. estimating people's needs
- A) «досвід»;
- b) «курси підвищення кваліфікації»;
- c) «нагальна потреба»;
- d) «оцінювання людських потреб».
31. to be focused on smth
- A) «досвід»;
- b) «курси підвищення кваліфікації»;
- c) «нагальна потреба»;
- d) «бути зосередженим на чомусь».
32. She will his honesty.
- A) «take advantage of»;
- b) «advantage of»;
- c) «disadvantage»;
- d) «advent».
33. The this method lies in its simplicity.
- A) «take advantage of»;
- b) «advantage of»;
- c) «disadvantage»;
- d) «advent».
34. His inability to speak fluent English puts him at a
- A) «take advantage of»;
- b) «advantage of»;
- c) «disadvantage»;
- d) «advent».
35. low income
- A) «нехтувати, не доглядати»;
- b) «розвиватися»;
- c) «бідний, знедолений»;
- d) «низький прибуток».
36. local authority
- A) «нехтувати, не доглядати»;
- b) «органи місцевої влади»;
- c) «бідний, знедолений»;
- d) «низький прибуток».
37. case
- A) «випадок, справа»;

- b) «розвиватися»;
 - c) «нехтувати, не доглядати»;
 - d) «низький прибуток».
38. to involve
- A) «випадок, справа»;
 - b) «розвиватися»;
 - c) «нехтувати, не доглядати»;
 - d) «залучати».
39. assistance
- A) «випадок, справа»;
 - b) «допомога»;
 - c) «нехтувати, не доглядати»;
 - d) «низький прибуток».
40. Single-parent families experience
- A) «financial and emotional hardship»;
 - b) «widowed»;
 - c) «single-parent families»;
 - d) «problem families».
41. Single-parent families are assumed to be
- A) «financial and emotional hardship»;
 - b) «widowed»;
 - c) «widowed»;
 - d) «problem families».
42. court
- A) «суд»;
 - b) «юридичний, правовий»;
 - c) «підклучальник»;
 - d) «повноліття».
43. duty
- A) «грошова допомога»;
 - b) «успадковувати»;
 - c) «обов'язок»;
 - d) «закон».
44. to inherit
- A) «грошова допомога»;
 - b) «успадковувати»;
 - c) «обов'язок»;
 - d) «закон».
45. law
- A) «грошова допомога»;
 - b) «успадковувати»;
 - c) «обов'язок»;
 - d) «закон».

46. legal

- A) «суд»;
- b) «юридичний, правовий»;
- c) «постійний»;
- d) «повноліття».

47. permanent

- A) «суд»;
- b) «юридичний, правовий»;
- c) «постійний»;
- d) «повноліття».

48. temporary

- A) «суд»;
- b) «юридичний, правовий»;
- c) «тимчасовий»;
- d) «повноліття».

49. to marry

- A) «одружуватись»;
- b) «шлюб»;
- c) «середній вік»;
- d) «отримати розлучення».

50. marriage».

- A) «одружуватись»;
- b) «шлюб»;
- c) «середній вік»;
- d) «отримати розлучення».

51. married couple

- A) «пенсіонери»;
- b) «одружена пара»;
- c) «середній вік»;
- d) «отримати розлучення».

52. retired people

- A) «пенсіонери»;
- b) «одружена пара»;
- c) «середній вік»;
- d) «отримати розлучення».

53. to upbringing

- A) «рівень розлучуваності»;
- b) «батьківська згода»;
- c) «виховувати»;
- d) «завершитися розлученням».

54. average age

- A) «пенсіонери»;
- b) «одружена пара»;

- c) «середній вік»;
 d) «отримати розлучення».
55. divorce rate
 A) «рівень розлучуваності»;
 b) «батьківська згода»;
 c) «виховувати»;
 d) «завершитися розлученням».
56. unfair distribution
 A) «перехідний період»;
 b) «несправедливий розподіл»;
 c) «натиск»;
 d) «рівноправність».
57. to gain equality
 A) «прагнути»;
 b) «усувати»;
 c) «яскраво висвітлювати»;
 d) «здобути рівноправність».
58. to strive for
 A) «прагнути»;
 b) «усувати»;
 c) «яскраво висвітлювати»;
 d) «здобути рівноправність».
59. shadow economy
 A) «тіньова економіка»;
 b) «зискова діяльність»;
 c) «підліток»;
 d) «зубожіння».
60. approach
 A) «підхід»;
 b) «зисковий»;
 c) «підприємство»;
 d) «неврегульована зайнятість».
61. New students must ... for classes before terms begins.
 a) «enrol»;
 b) «enter»;
 c) «join»;
 d) «teach».
62. Quentin must go to France for the next ... of his training.
 a) «point»;
 b) «stage»;
 c) «stand»;
 d) «step».
63. Medical students are doctors ...

- a) «for the most part»;
- b) «in the making»;
- c) «in the mind's eye»;
- d) «to the life».

64. I'm going to ... all I can about the subject because I need this information.

- a) «discover»;
- b) «find out»;
- c) «know»;
- d) «realize».

65. This course ... no previous knowledge of the subject.

- a) «assembles»;
- b) «assigns»;
- c) «assumes»;
- d) «assures».

66. Sean asked his teacher's ... about going to university.

- a) «advice»;
- b) «experience»;
- c) «information»;
- d) «knowledge».

67.7. What are you going to do when you ... the University?

- a) «complete»;
- b) «conclude»;
- c) «end»;
- d) «leave».

68. Have you ... for any evening classes next term?

- a) «engaged»;
- b) «enrolled»;
- c) «inscribed»;
- d) «signed».

69. Viola took her ... at Cambridge University.

- a) «degree»;
- b) «grade»;
- c) «qualification»;
- d) «standard».

70. In some countries, students are selected ... to their current level of academic attainment.

- a) «according»;
- b) «due»;
- c) «owing»;
- d) «relating».

71. Your progress will be ... in three month's time.

- a) «counted»;
- b) «enumerated»;

- c) «evaluated»;
d) «priced».
72. Vivian is studying to become a member of the medical ...
a) «employment»;
b) «position»;
c) «post»;
d) «profession».
73. our group ... of twelve students.
a) «composes»;
b) «comprises»;
c) «consists»;
d) «contains».
74. The new experimental system of enrolment didn't ... expectations.
a) climb up to»;
b) «come up to»;
c) «reach»;
d) «rise to».
75. Some schools have very ... rules of behavior which must be obeyed.
a) «solid»;
b) «straight»;
c) «strict»;
d) «strong».
76. It was very difficult for the examiner to ... recommendations to make.
a) «decide»;
b) «realize»;
c) «settle»;
d) «solve».
77. Please inform the college secretary if you ... your address.
a) «change»;
b) «move»;
c) «remove»;
d) «vary».
78. Sharon prefers a course in Fine Arts as ... from Graphic Arts.
a) «different»;
b) «discrete»;
c) «distinct»;
d) «separate».
79. The classes were closed because of ... of interest.
a) «absence»;
b) «emptiness»;
c) «lack»;
d) «missing».
80. This school has the highest ... standards in our town.

- a) «academic»;
 b) «intelligence»;
 c) «learning»;
 d) «study».
81. Please find ... a copy of the letter I received from the college.
 a) «contained»;
 b) «covered»;
 c) «enclosed»;
 d) «included».
82. We need ... information before we can decide which courses to choose.
 a) «farther»;
 b) «further»;
 c) «near»;
 d) «nearer».
83. Someone from the Ministry of Education is coming to ... our classes.
 a) «control»;
 b) «inspect»;
 c) «look on»;
 d) «overlook».
84. Before joining a course of study you must fill in a long ... form.
 a) «enrolment»;
 b) «induction»;
 c) «inscription»;
 d) «personal».
85. Please ... clearly which courses you want to take.
 a) «ask»;
 b) «indicate»;
 c) «instruct»;
 d) «learn».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бартош О.П., Канюк О.Л. Основи іншомовного ділового спілкування (навчально–методичний посібник для фахівців соціальної роботи). Ужгород: УжНУ, 2007. 165 с.

Допоміжна література

1. Англійська мова. Ділове спілкування (Business English): Навчально-методичний посібник. / укл. Дідо Н.Д. Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2017. 116 с.
2. Буданов С. І., Борисова А. О. Business English. Ділова англійська мова. 2-ге вид. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. 128 с.
3. Богацький І.С., Дюканова Н.М. Бізнес–курс англійської мови. Київ: Логос, 2005. 351 с.

4. Ільченко О.М. Англійська для науковців. К.: Наукова думка, 2010. 288 с.
5. Практичні завдання з граматики навчальної дисципліни «Ділова іноземна мова» для студентів 3-5 курсів усіх напрямів підготовки, аспірантів і здобувачів усіх спеціальностей усіх форм навчання / укл. Л.О.Ігнатенко. Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. 32 с.
6. Badger I., Pedley S. Everyday Business Writing. England: Pearson Educ. Ltd., 2003. 95 p.
7. Cunningham G., Mohamed S. Language to Go. Pre-intermediate. Pearson Education Limited. 2005. 128 p.
8. Murphy R. English Grammar in Use. Cambridge University Press, 2002. 328 p.
9. Doff A., Thaine C., Puchta H., Stranks J., Lewis-Jones P.
 - Cambridge English Empower B2 Upper-Intermediate Class Audio
 - Cambridge English Empower B2 Upper-Intermediate Presentation Plus DVD-ROM
 - Cambridge English Empower B2 Upper-Intermediate Student Book
 - Cambridge English Empower B2 Upper-Intermediate Student Book with Online Assessment and Practice, and Online WB
 - Cambridge English Empower B2 Upper-Intermediate Teacher's Book
 - Cambridge English Empower B2 Upper-Intermediate Work Book with Answers with Downloadable Audio
9. Murphy R. English Grammar in Use. Cambridge University Press, 2002. 328 p.
10. Yachontova T.V. English Academic Writing. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. 220 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www3.open.ac.uk/courses/bin/p12.dll?C01K224>
2. <http://www.better-english.com/vocabulary.htm>
3. <http://www.englishclub.com/business-english/vocabulary.htm>